

net)? Har ikkje vi som legar plikt til å hjelpe den einskilde til best moglege helse?

Eg synest det er trist at Norsk psykiatrisk forening har gjeve etter for homofile pressgrupper og teke eit standpunkt det ikkje er vitskapleg grunnlag for.

Ulsteinvik

Gunnar Saunes

Litteratur

1. Ronge K. Norsk psykoanalytisk forening tar selvkritikk om homofili. Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122; 2153–4.
2. Benestad Ø. Hvor mange er egentlig homofile? Sunnmørsposten 9.8.2002.
3. Strommen M. Kirken og homoseksualitet – en vei videre. Oslo: Luther Forlag, 2001.
4. Bailey JM. Homosexuality and mental illness. Arch Gen Psychiatry 1999; 56; 883–4.
5. Morgan P. Children as trophies. Newcastle-upon-Tyne: Christian Institute, 2002.
6. Australian Family Association. www.family.org.au/journal/2001/j20010728.html (15.10. 2002).

Har ikke helsetjenesteforskning verdi utover det å være hete nyheter?

I Tidsskriftet nr. 24/2002 skriver redaktøren i en lederartikkel med overskriften *Hete nyheter – kalde fakta* (1) at forskere selv kan velge hvordan de vil publisere, enten gjennom tidsskrifter eller gjennom rapporter til oppdragsgivere, gjennom konferanser, som uttalelser til pressen eller de kan legge resultatene ut på Internett.

Tidligere er ikke disse mediene blitt oppfattet som konkurrenter, og det har vært vanlig å benytte flere medier. Presentasjon i alle medier er ledd i et forskningsarbeid og bidrar i sum til en utadrettet og kvalitetssikret forskning. Men konkurransen mellom *Dagens Medisin* og Tidsskriftet har ført til at praksis er blitt strammet inn, og til at forskere kommer i en skvis. Hvis *Dagens Medisin* skriver om hovedbudskapet til artikler som skal publiseres i Tidsskriftet, blir artiklene stoppet der.

Har redaksjonen virkelig tenkt igjennom hvilke konsekvenser en slik praksis kan ha for Tidsskriftet og Tidsskriftets forhold til forskere og forskning?

En stor del av forskningen består i å få tilbakemeldinger og presentere stoffet underveis. Manuskripter blir revidert og bearbejdet etter kommentarer fra både kolleger, respondenter, informanter og ikke minst etter kommentarer og kritiske innspill på konferanser, i tillegg til kommentarer fra Tidsskriftet. Forskning er som oftest ikke et isolert og hemmelig arbeid.

Over lang tid blir deler av studier presentert muntlig i ulike fora. I pressen kan det da komme frem overskrifter og generelle kommentarer som et tilsvarende på en pågående debatt og ut fra referater fra konferanser. Dette kan det være vanskelig å kontrollere for forskeren, men som oftest har det liten betydning fordi tidsskriftartiklene ikke konkurre-

rer på denne arenaen. Artiklene bringer en dybde og inngående diskusjon utover overskriftene.

Redaktøren sier på lederplass: «Nyhetsmedier ønsker store overskrifter, men fagfolk vet at det er den mindre skriften som teller» (1). Det blir et paradoks at Tidsskriftet er blitt mer opptatt av å være nyhetsmedium enn fagtidsskrift, nettopp ved å konkurrere om store overskrifter og ikke få frem den mindre skriften. Artiklene blir ikke sett på som viktige utover korte sammendrag og overskrifter. Den stramme linjen til redaksjonen må tolkes slik at vitenskapelige problemstillinger som berører temaet dypere, likevel blir sett på som uvesentlige når overskriften først er blitt kjent.

Dette betyr at budskapet må holdes tett til brystet, ingen tilbakemeldinger til informanter og respondenter som har gjort en stor innsats i å bistå med informasjon, ingen deltakelse i aktuelle helsepolitiske debatter, man må si nei til forespørsler om foredrag og deltakelse på konferanser der det å presentere manuskripter er en forutsetning.

Enkelte temaer er enklere å holde hemmelig på denne måten. Forskning på hypoteser om sykdomsmekanismer er ikke sensasjonskost som egner seg for store overskrifter i dagspressen. Da blir det heller ikke noe problem for forskerne å skjule sine resultater. Men helsetjenesteforskning, som tar for seg dagsaktuelle spørsmål med stor interesse i politikk og presse, vil det være svært vanskelig å få publisert i Tidsskriftet ut fra krav om hemmelighet og lukkethet. Dette vil resultere i et snevert utgangspunkt for kunnskapsbasert medisin og at helsepolitiske spørsmål fortsatt blir sett på som sensasjoner og overskrifter og ikke møysommelig forskningsarbeid presentert som kalde fakta og i liten skrift.

Oslo

Lars Kjekshus

Senter for helseadministrasjon
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Haug C. Hete nyheter – kalde fakta. Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 2347.

Redaktøren svarer:

Lars Erik Kjekshus har innvendinger mot den kontrakten Tidsskriftet inngår med artikkelforfattere om når og hvordan resultater skal offentliggjøres, men han ser ikke ut til å ha satt seg inn i vanlig praksis eller begrunnelsen for den (1).

Denne kontrakten er ikke et nytt påfunn fra Tidsskriftets side. Tvert imot har Tidsskriftet i mange år fulgt samme praksis som de aller fleste medisinske-vitenskapelige tidsskrifter (2). Hensikten er å sikre at viktige forskningsresultater skal være tilgjengelige som fullstendige, kvalitetssikrede artikler for leger, forskere og andre beslutningstakere før de slås stort og ofte overfladisk opp i nyhetsmediene.

Kjekshus hevder at det innen helsetjenesteforskning – og særlig innen hans eget felt – er vanskelig å overholde en slik kontrakt fordi helsetjenesteforskning har større interesse for nyhetsmediene enn annen medisinsk forskning. Dette er ikke mitt inntrykk.

Oslo

Charlotte Haug

Litteratur

1. Haug C. Hete nyheter – kalde fakta. Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 2347.
2. Fontarosa PB, Flanagan A, DeAngelis CD. The Journal's policy regarding release of information to the public. JAMA 2000; 284: 2829–31.

Uttøying?

I Tidsskriftet nr. 22/2002 (1) er det referert ein artikkel (2) som konkluderer med at tøyning etter trening ikkje hindrar såre musklar eller skadar. Men har det nokon gong vore (hovud-)føremålet med tøyning? Føremålet er vel i fyrste rekkje å hindre forkorting av musklar, sener og band, og såleis syte for gode leddutslag og fri og ledig rørsle. Det kan best gjerast når ein er varm i samband med trening.

Førde

Otto Inge Molvær

Litteratur

1. Nesje SB. Sår tvil om effekten av uttøying. Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 2232.
2. Herbert RD, Gabriel M. Effects of stretching before and after exercising on muscle soreness and risk of injury: systematic review. BMJ 2002; 325: 468–72.

rettelse rettels

Protein-kreatinin-ratio – en enkel metode for vurdering av proteinuri i klinisk praksis

Anders Hartmann, Trond Jenssen, Karsten Midtvedt, Anna V. Reisaeter, Per Fauchald, Tore Henriksen, Eirik Monn, Bjørn Christophersen

Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 2180–3

I Tidsskriftet nr. 22/2002 side 2182 tredje kolonne skal stå: ...protein eller albumin i mg/l...